Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka

Spišská Kapitula
1815 2015

1/2016

BRÁZDA

MILOSRDNÍ AKO OTEC

Obsah:

Úvodník 3
SRDCE JEŽIŠOVO, TRPEZLIVÉ A VEĽMI MILOSRDNÉ 4
Patríme Kristovi - chceme slúžiť iba jemu samému 6
Naša misiológia v praxi 9
Boží odkaz 11
Veľká noc 12
Prechádzky kapitulskou ulicou I. 15
Náš Boh je úžasný 18
Proces blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka pokračuje 20

Brázda
Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka
Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup, 7. 10. 2015, pod číslom 20/2015.
Ročník XXV., číslo 1/marec 2016
Vydáva Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka, Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie
E-mail: brazda@kapitula.sk, web: http://ks.kapitula.sk
Šéfredaktor: Patrik Mitura
Zástupca šéfredaktora: Tomáš Soják
Redaktori: Martin Tešla, Peter Kalis, Miroslav Mudrík, Adam Konkoľ
Grafická úprava: Filip Orlovský, Lukáš Komperda
Foto: Mário Brezňan, archív redakcie, internet;
Jazyková úprava: Mgr. Darina Obušeková
Bankové spojenie:
IBAN: SK9602000000000068238592

Milí čitatelia nášho časopisu!

Pred krátkym časom vyhlásil Svätý Otec František Mimoriadny svätý rok Božieho milosrdenstva. Je našou úlohou, aby sme sa snažili o milosrdenstve nielen počúvať a hovoriť, ale ho zároveň žiť a uskutočňovať. Prajem vám pri čítaní tohto veľkonočného čísla, aby ste boli zároveň povzbudení slovami sv. Františka z Assisi: „... Pane, daj, aby som sa snažil skôr potešovať iných, než aby mňa potešovali; skôr chápať iných, než aby mňa chápali; skôr milovať iných, než aby mňa milovali... Pretože, len keď odpúšťame, dostáva sa nám odpustenia...“

V mene celej redakcie a seminárskeho spoločenstva vám všetkým vyprosujem hojnosť Božích milostí v nasledujúcich radostných dňoch veľkonočného tajomstva.

Na počiatku bolo Slovo, lebo...

Silný počul som hlas,
Lev Júdov na zem prišiel.
Okovami spútané milosrdenstvo.
V súžení strhli mu jeho odev.
Opovrhnutý až na kraj. Temno.

Jazyk so srdcom bojoval boj,
Eli, Eli volal mocne.

Už koniec prišiel a on zomrel.
Bola to chvíľa predlhá,
občania sveta hodili los,
hanbou prikryl zem biely oblak
a zrodila sa pre všetkých láska.

Patrik Mitura

SRDCE JEŽIŠOVO, TRPEZLIVÉ A VEĽMI MILOSRDNÉ

Dvadsiate prvé storočie je storočím uponáhľaným. S uponáhľanosťou ide ruka v ruke netrpezlivosť. A s netrpezlivosťou je človek veľmi blízko k zlobe, hnevu a neláske. Práve toto charakterizuje našu súčasnosť: niet času na rozvíjanie vzťahu k Bohu; niet času na rozvíjanie vzťahov k blížnym. Naša doba je poznačená bezbožnosťou, rozdelením, neláskou.

Ježišovo Srdce je však trpezlivé a veľmi milosrdné.

Celá Biblia svedčí o tom, že Boh je trpezlivý. Pri zjavení sa Mojžišovi Jahve hovorí o sebe: *„Pán, Pán je milostivý a láskavý Boh,* ***zhovievavý****, veľmi milosrdný a verný...“* **(*Ex* 34, 6 n.).** Na inom mieste Písma čítame: *Toto hovorí Pán: Našiel milosť na púšti ľud, ktorý meču unikol; Izrael vojde do svojho pokoja. Z diaľky sa mi zjavil Pán:* ***Láskou odvekou ťa milujem, preto som si ťa milosrdne pritiahol.*** *Znova ťa vybudujem a budeš vybudovaná, panna Izraela.* **(*Jer* 31, 2-4).**

Svojím učením ale i svojím postojom ku hriešnikom Ježiš zosobňuje božskú trpezlivosť. Potvrdzujú to viaceré podobenstvá (o neplodnom figovníku – *Lk* 13, 6-9; o márnotratnom synovi – *Lk* 15; o nemilosrdnom sluhovi – *Mt* 18, 23-35). Aj očividné meškanie Pánovho slávneho príchodu bolo pre apoštolov prejavom Božej trpezlivosti: *„Pán nemešká s prisľúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká;* ***on je len trpezlivý s vami*** *a nechce, aby niekto zahynul, ale aby sa všetci dali na pokánie“* **(*2 Pt* 3, 9n.).** Kým trvá to

„dnes“ Božej trpezlivosti a a Božieho volania, vyvolení musia načúvať jeho slovu a snažiť sa vstúpiť do jeho pokoja (*Hebr* 3, 7 – 4, 11).

Osobitným spôsobom ju preukázal na kríži. Čnosť trpezlivosti je tam jedinečným spôsobom spojená s milosrdenstvom. Kristus anticipoval obetu kríža pri poslednej večeri. A tak môžeme konštatovať, že Ježišovo milujúce srdce, na kríži prebodnuté kopijou vojaka, prinieslo svoju obetu už pri slávení prvej eucharistickej obety – čo si každoročne pripomíname na Zelený štvrtok Veľkého týždňa. V ten istý deň Kristus ustanovil aj sviatosť posvätného stavu, aj sviatosť Eucharistie. Tu vidíme prepojenie Eucharistie a kňazstva. Tu môžeme vnímať aj prepojenie kňazskej služby s osvojením si čností

Najsvätejšieho Srdca Ježišovho. Kňazstvo je charakterizované obetou. Kňaz je služobník prinášajúci obetu z duchovných darov ľudí okolo neho, ale aj z daru, ktorým sa vysviackou stal on sám. On totiž koná in persona Christi Capitis – v osobe Krista – hlavy. Teda aj srdce kňaza má byť trpezlivé a veľmi milosrdné! Spomeňme slová biskupa pri kňazskej vysviacke, keď svätencovi podáva paténu a kalich s vínom: ***„Prijmi obetné dary svätého ľudu a obetuj ich Bohu. Uvedom si, čo budeš konať, pripodobni sa tomu, čo budeš držať v rukách a naplň svoj život tajomstvom Pánovho kríža.“***

Páter Karl Rahner SJ (+1984) v jednej svojej úvahe sa zamýšľa nad tým, prečo v žiadnom dokumente II. Vatikánskeho koncilu nenájdeme nič o úcte k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu. On hovorí, že úcta k Božskému Srdcu Ježišovmu dnes prechádza krízou. Alebo snáď zanikne?

Karol Rahner ďalej **konštatuje**, že úcta k Božskému Srdcu **môže byť** veľkou **milosťou** pre kňaza zajtrajška. **Aký má byť kňaz zajtrajška, ak chce verne plniť svoje poslanie?** ... Kňaz zajtrajška sa nebude opierať o svoju spoločenskú prestíž, ale o svoju osobnú vieru v Boha. Nebude len zamestnancom, ktorý si odpracuje „svoju robotu“ a potom si už bude robiť, čo sa mu zapáči. Do svojho povolania bude potrebné vložiť celý svoj život so svojimi úspechmi i neúspechmi Pritom bude pevne presvedčený, že ľudské **trápenie má svoj pravý zmysel v tajomstve lásky, ktorá víťazí práve na kríži.** Bude človekom, ktorému možno dôverovať a na ktorého sa dá spoľahnúť. Vlastným životom bude dokazovať, že sebazaprenie z lásky k Ukrižovanému je možné a že ono jediné

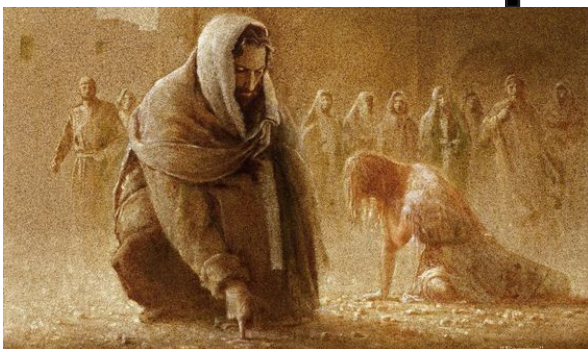

nás oslobodzuje. Uvidí milosť pôsobiť aj tam, kde nemohol vyslúžiť sviatosť. Jej silu nebude merať štatistikami a predsa bude presvedčený, že je Boží služobník a posol aj napriek tomu, že Božie milosrdenstvo pôsobí mimo neho a bez neho. Na záver tento veľký teológ konštatuje: **Kňaz zajtrajška bude muž s prebodnutým (otvoreným) srdcom. Prebodne ho svet bez Boha a vlastné neúspechy.** On sám však bude pevne veriť, že len cez takéto srdce môže prúdiť sila jeho poslania.

Je pravda, že takýmito majú byť kňazi všetkých dôb, a nielen kňazi zajtrajška. **Ak sa teda kňaz pýta, čo mu chýba k ideálu kňazstva, nech sa obráti k svojmu Pánovi, ktorý ho povolal do vznešenej služby, nech pohliadne na toho, ktorého prebodli a nech začne uctievať Kristovo otvorené srdce – trpezlivé a veľmi milosrdné.**

Naša **doba je poznačená bezbožnosťou, rozdelením, neláskou.** Nech každý z nás, či už sme kňazi, alebo ku kňazstvu smerujeme, usiluje sa byť mužom podľa Ježišovho Srdca, mužom plným dobroty a láskavosti, **zbožným, zjednocujúcim a zdieľajúcim život v láske.**

Srdce Ježišovo, trpezlivé a veľmi milosrdné, zmiluj sa nad nami!

špirituál ThDr. ICLic. Ján Kuboš, PhD.

Patríme Kristovi – chceme slúžiť iba jemu samému

rozhovor s prefektom Martinom Majdom

Pochádzate z malebnej dedinky na Orave, prezradili by ste nám niečo o vašom detstve a povolaní ku kňazstvu?

Aj keď som sa narodil v Liptovskom Mikuláši, nežili sme tam dlho, iba necelý rok, potom sme sa presťahovali do Beňadova a tam som prežil naozaj celé svoje detstvo a vlastne všetky roky, až kým som neodišiel v roku 2002 do Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule.

Detstvo bolo, myslím si, úplne jednoduché, tak ako to na dedine býva: kostol, škola, práca a hry s kamarátmi. Ako jednu z veľkých výhod vidím, že sme nemali počítače, mobily, a tak sme väčšinu voľného času strávili s rovesníkmi pri hrách. Neskôr mi už viac času zaberala škola – dlho mi trvalo, kým som sa niečo naučil.

A povolanie ku kňazstvu som vo svojom vnútri pociťoval od nepamäti – teda, čo mi pamäť siaha, vždy som chcel byť kňazom. Na strednej škole som sa snažil trochu, trochu viac, Pánu Bohu odporovať, ale nakoniec ... som odpovedal – áno. Veľkým povzbudením boli pre mňa aj viacerí kňazi a reholné sestry, ktoré z našej dediny pochádzajú. (Niektorých iste poznáte.)

Po kňazskej vysviacke vás poslali na prvú kaplánku. Ako ste prežívali tieto prvé roky svojej kňazskej služby?

Veľmi som sa tešil na kňazskú službu. Po vysviacke ma otec biskup František poslal do Lomničky. Najskôr som si nevedel predstaviť, čo tam budem robiť, ale som Pánu Boh vďačný za to, že ma tam poslal, a vlastne som mu vďačný aj za každé ďalšie pôsobisko. Vždy to bolo pre mňa veľmi obohacujúce, aj keď na začiatku zväčša má človek bázeň pred službou, do ktorej ho Pán volá.

Keď som sa jedného staršieho spolubrata v kňazskej službe pýtal, že čo a ako mám v kňazstve robiť, povedal mi, že sa mám učiť milovať tých ľudí, ku ktorým som poslaný a že ďalšie pastoračné metódy sa ukážu samy. Mal pravdu. Toto som sa snažil učiť a vlastne - stále sa o to snažím. A samozrejme nechcem nikdy zabudnúť na to, že naša láska k blížnym, k

veriacim, ku ktorým sme poslaní, pramení z našej lásky k Bohu – tú máme prehlbovať vždy ako prvú. Dokonca by sme sa mali stať druhým Kristom – ako sa to o nás kňazoch hovorí. Kňazstvo je skutočne vznešeným povolaním. Boh nám hriešnym dovoľuje byť tak blízko pri ňom, dotknúť sa ho, sprítomniť ho, sprostredkovávať jeho milosrdenstvo... Kiežby sme si to všetko vždy nanovo a do hĺbky uvedomovali.

Kde všade ste ešte pôsobili a čomu všetkému ste sa venovali?

Počas pastoračnej služby v Lomničke, kde som bol väčšinu svojho kňazského života, sme ešte viac ako rok spravovali excurrendo aj farnosť Bušovce. Potom ma preložili do Bratislavy (Blumentál), kde som bol niečo viac ako rok. Tu som mal na starosti prípravu katechumenov a učil som na viacerých školách náboženstvo. A potom ešte necelý rok som bol v Dolnom Kubíne. Tam som sa venoval predovšetkým birmovancom, mládeži a cirkevnej škole.

Od septembra ste sa stali prefektom kňazského seminára, V čom spočíva vaša služba?

Čo znamená moja služba? No podľa všetkého by som mal mať na starosti poriadok a disciplínu – ale predovšetkým sa modlím k Duchu Svätému, aby ma použil ako nástroj pri formácii budúcich kňazov, aby z nich boli naozaj svätí kňazi. Toto mi najviac leží na srdci. Prosím, modlite sa za mňa, aby sa mi to darilo a aj ja vás uisťujem, že sa modlím za vás, aby sa vám to darilo.

Ako si spomínate na svoju formáciu v kňazskom seminári?

Bol to požehnaný čas. Pamätám si, že som bol na začiatku formácie taký nadšený, že som chcel dožičiť túto formáciu všetkým ľuďom, aby poznali veci, ktoré sme my poznávali, aby formovali a prehlbovali svoj vzťah k Bohu, a aby Krista dokonalejšie poznali, milovali, nasledovali...

A aj keď sa postupne ukazovali rôzne ľudské nedostatky, tak tie mali slúžiť tiež predovšetkým našej formácii, veď nikto nie sme dokonalí a ako hovorí Božie slovo: „Tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré.“ (Rim 8, 28) Čiže ak mi niečo neosožilo, musel som si spytovať svedomie, či naozaj milujem Pána Boha.

A tiež je pravdou, že mnohé skutočnosti, ktoré som vnímal ako bohoslovec a ktoré by som v tom čase možno aj zmenil, tak teraz vnímam úplne inakšie. Asi postupne dozrievame, alebo pozeráme na tie skutočnosti aj z iného uhla pohľadu.

Čo povzbudivé by ste nám chceli na záver povedať?

Majte, bratia, na pamäti, že patríme Kristovi – chceme slúžiť iba jemu samému a plniť jeho svätú vôľu. Kiežby sme ju vždy vedeli rozlíšiť. Bolo by veľkou odvahou, resp. drzosťou pristupovať k tomuto všetkému nezodpovedne, lebo raz budeme musieť vydať vyúčtovanie. Želám nám všetkým, aby sme podľa príkladu svätého pápeža Jána Pavla II. aj my túžili vždy Bohu povedať TOTUS TUUS.

Naša misiológia v praxi

Cirkev, ktorú Boh poslal k národom, aby bola „všeobecnou sviatosťou spásy“ sa usiluje ohlasovať evanjelium všetkým ľuďom (Ad gentes 1). Toto je požiadavka Krista, aby sa evanjelium šírilo všetkým do všetkých končín zeme, tým, ktorí sú na okraji spoločnosti, ale aj tým, ktorým chýba radosť a potrebujú zažiť skutočné stretnutie s Kristom. Podľa Smerníc pre pastoráciu Rómov, ktoré vydala Pápežská rada pre migrantov a cestujúcich, si situácia Rómov vyžaduje špecifickú pastoračnú starostlivosť. Táto evanjelizácia a ľudské pozdvihnutie Rómov sa musí uskutočňovať s rešpektom k ich kultúre a špecifikám.

Osemdesiattisíc Rómov na území Spišskej diecézy, väčšinou pokrstených, no nepraktizujúcich katolíkov, predstavuje pre nás obrovské evanjelizačné pole, ktoré čaká na hlásateľov evanjelia. Skúsenosti tých, ktorí medzi nimi pôsobia, hovoria o tom, že Rómovia patria medzi najotvorenejšie skupiny na prijatie evanjelia. Prioritou pastoračnej služby medzi Rómami je na začiatku evanjelizácia, aby osobne spoznali Krista a prijali ho do svojho života – až následne môže priniesť svoje ovocie aj katechizácia, lebo bez živého vzťahu s Bohom katechizácia neprinesie žiaduce výsledky... Krista máme ohlasovať predovšetkým svojím správaním a živým svedectvom, to je životom v Kristovi (porov. Pavol VI. – EN 41).

V našom kňazskom seminári môžu bohoslovci tretieho ročníka vďaka premetu misiológia spoznať viac pastoračnú problematiku Rómov v našej diecéze. Súčasťou praktického vyučovania sú aj rôzne príležitosti navštíviť niektoré rómske pastoračné komunity a centrá.

Mali sme príležitosť stretnúť sa s ľuďmi, ktorých poslaním je ohlasovať Krista. Je krásne vidieť diela, ktoré stavajú na Skale. Okrem rozhovoru s týmito misionármi sme mali možnosť byť v službe počas svätých omší i porozprávať sa so samotnými Rómami, a tak objavovať príťažlivosť evanjelizácie mimo našich farností.

Patrik Mitura

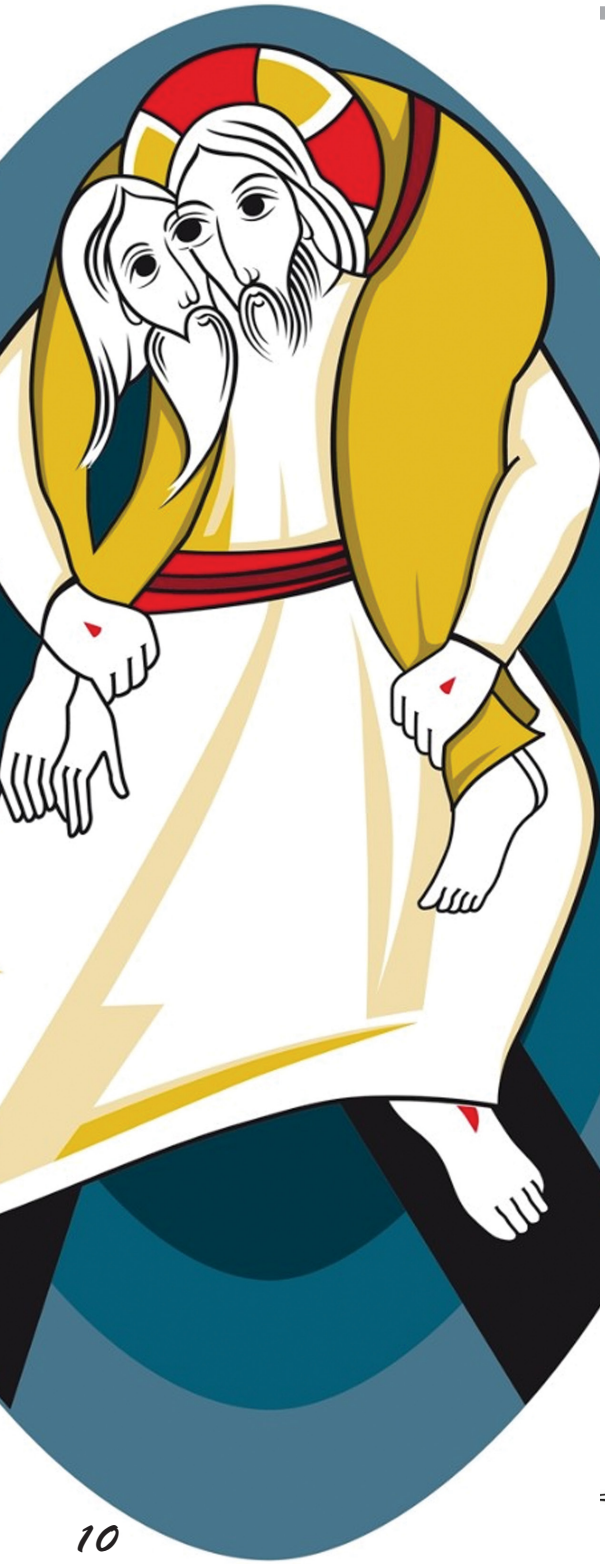

Slová motta „Milosrdní ako Otec” (fragmentu z Evanjelia podľa Lukáša 6, 36) sú pozvaním nasledovať príklad milosrdného Otca, ktorý nás žiada nesúdiť ani neodsudzovať, ale odpúšťať a preukazovať lásku a odpustenie bez miery (porov. Lk 6, 37 – 38).

Logo je dielom p. Marka Ivana Rupnika SJ a prezentuje sa ako malá teologická suma na tému milosrdenstva. Syn, ktorý nesie na chrbte strateného človeka, pripomína obraz veľmi cenný ranej cirkvi, pretože poukazuje na Kristovu lásku, ktorá dovršuje tajomstvo jeho vtelenia a vykúpenia. Obraz je navrhnutý tak, aby ukázal Dobrého pastiera, ktorý sa dotýka až do hĺbky človeka a robí tak s láskou, ktorá premieňa život.

Je tu ešte jeden detail, ktorý nám nesmie uniknúť: Dobrý pastier s extrémnym milosrdenstvom berie na svoje plecia človečenstvo, ale jeho oči sa prenikajú s očami človeka. Kristus vidí okom Adama a Adam okom Krista. Každý človek objavuje v Kristovi nového Adama, vlastné človečenstvo a budúcnosť, ktorá ju čaká, kontemplujúc v jeho pohľade Otcovu lásku.

Celá scéna je umiestnená vo forme “manderle” = mandle. Táto forma je tiež veľmi dôležitá pre staroveké a stredoveké ikonografie, pretože odkazuje na prítomnosť dvoch prirodzeností: božskej a ľudskej v Kristovi. Tri koncentrické oválne tvary postupne zosvetlených farieb dovonka naznačujú pohyb Krista, ktorý nesie človeka von z noci hriechu a smrti. Na druhej strane, hĺbka najtmavšej farby tiež naznačuje nepochopiteľnosť Otcovej lásky, ktorý všetko odpúšťa.

(zdroj: interntet)

Martin Tešla

Boží odkaz

**Prežívame veľa udalostí,
nato aby sme si ich uvedomovali,
a predsa prichádzajú udalosti, ktoré sú
plné radosti i plné smútku,
udalosti, ktoré znamenajú príliš mnoho
a ktoré neznamenajú zdanlivo nič,
udalosti, ktoré sa uchovajú dlho v pamäti
a ktoré rýchlo miznú v plynúcej rieke času
udalosti, ktoré zmenia všetko od základu
a ktoré nezmenia ani nepatrný zlomok.
Avšak existuje aj udalosť, ktorá všetky tieto
udalosti presahuje.
VZKRIESENIE. Čo je to?
Zbožná útecha pred strachom zo smrti?
Uľahčujúci happyend po agónií utrpenia?
VZKRIESENIE
je cestou, ktorá nekončí v súmraku Veľkého piatku,
je udalosť tajomného Božieho výkladu kríža,
je neodbytným volaním, aby smrť nemala posledné slovo
je povolaním ľudskej krehkosti k osláveniu.
Kríž mal s Ježišom spraviť definitívny koniec
stal sa však z neho nový začiatok.
Boh opäť prekvapil.
Nepovolal ho „späť do tohto života“, ale ukázal radikálne dopredu,
kam smeruje aj naša budúcnosť, aby večnosť začínala dnes.
Prechádzal týmto svetom, ale nepoznaný.
Ani jeho najbližší ho dokonca nemohli spoznať
mysliac si, že je záhradník, náhodný pútnik do Emauz...
Ježiš, ale prichádza stále aj teraz a prekvapuje.
Až pri Poslednom súde zhodí všetky prevleky
prestane byť inkognito a povie „Áno, to som bol Ja.“
- vtedy, keď si lámal hladnému chlieb
- vtedy, keď si podal pohár studenej vody v sparnom dni
- vtedy, keď si bol pri lôžku chorého
- vtedy, keď si zotrel slzu zo smutnej tváre
- vtedy, keď si prežíval radosť pri stretnutí s iným
- vtedy, keď si prekvapil priateľa nečakanou poštou
- vtedy, keď si povedal pár povzbudivých slov
- vtedy, keď si pomohol neznámemu

Preto žiadna udalosť, nie je bezcenná.
Aj napriek svojim predstavám musíme takto poznávať Krista,
až vtedy nepremeškáme stretnutia so živým Pánom,
ktorý prichádza rôznymi spôsobmi,
tvorivo a prekvapivo.
Prichádza do nášho života každý deň,
chce to len vnímavé srdce,
schopné čítať tieto Božie odkazy
vo všednom živote.**

Tomáš Soják

Nebojte sa, ja som to! aleluja

Veľká noc

Veľká noc je najstarším a najvýznamnejším sviatkom kresťanského cirkevného roka, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Slávi sa prvú jarnú nedeľu po splne mesiaca. Nadväzuje na židovské veľkonočné sviatky – Paschu, ktoré sa slávili od 14. do 21. dňa v mesiaci nisan (náš marec až apríl) na pamiatku oslobodenia izraelského národa z egyptského otroctva. Prípravným obdobím pred Veľkou nocou je v Rímskokatolíckej cirkvi štyridsaťdňový pôst, je formou pokánia nielen v kresťanstve, ale aj v iných náboženstvách. Je prípravným obdobím pred Veľkou nocou a zahŕňa 6 pôstnych nedieľ. Pôst nám tiež pripomína Ježišovu prípravu na púšti pred jeho verejným účinkovaním. Ježiš počas prípravy bol v úzkom kontakte so svojím Otcom.

Posledná pôstna nedeľa, známa pod menom Kvetná nedeľa, alebo Nedeľa utrpenia Pána, je prvým dňom Veľkého týždňa. Kvetná nedeľa nám pripomína rozhodnutie židovskej rady o Ježišovej smrti a kresťania si počas nej pripomínajú triumfálny vstup Ježiša Krista do Jeruzalema. V tento deň sa svätia palmové alebo olivové ratolesti, u nás najčastejšie bahniatka, tie sa potom spália na popolec, ktorý bude použitý pri obradoch Popolcovej stredy budúceho roku. Bahniatka si na posvätenie prinášajú aj ľudia, tie si potom nosia domov ako posvätenú vec a zakladajú ich za obrazy, zapichujú do trámov, dávajú do vázy a kedysi ich dávali aj do poľa či do maštale. Svätenie zelených ratolestí zaviedla cirkev ešte v 7. storočí.

Kvetnou nedeľou sa začína Veľký týždeň. Jeho hlavnou myšlienkou je Pánovo umučenie, ktoré sa slávilo tri dni už od 4. storočia, z toho je názov Veľkonočné trojdnie. Ono je vlastne vyvrcholením Veľkého týždňa. Začína sa omšou Večere Pána na Zelený štvrtok a končí sa vešperami Veľkonočnej nedele. Veľký týždeň je slovenské pomenovanie obdobia známeho v liturgii ako Svätý týždeň.

Posledné tri dni Veľkého týždňa - tzv. posvätné trojdnie alebo triduum – Zelený štvrtok, Veľký piatok a Biela sobota, majú bohatý liturgický obsah a symboliku. Je to spoločné pomenovanie troch dní, v ktorých si Cirkev pripomína udalosti nášho vykúpenia v ich historickom poradí: Kristovu smrť na Veľký piatok, Krista uloženého v hrobe na Bielu sobotu a Kristovo zmŕtvychvstanie na Veľkonočnú nedeľu.

Zelený štvrtok

Na Zelený štvrtok predpoludním biskupi na pamiatku ustanovenia sviatosti kňazstva slúžia sväté omše so všetkými kňazmi svojich diecéz, táto svätá omša sa nazýva Missa chrismatis. Pri týchto omšiach posväcujú aj tri druhy oleja: krizmu, olej katechumenov a olej chorých. Na Zelený štvrtok sa večerná svätá omša slávi na pamiatku ustanovenia Oltárnej sviatosti. Táto svätá omša je tiež známa obradom umývania nôh. Obrad pochádza z čias svätého Gregora Veľkého, ktorý denne hostil 12 žobrákov. Tento deň dostal svoje pomenovanie podľa zelene, ktorá sa nachádza v Getsemanskej záhrade, kde sa Ježiš potil krvou. Vo štvrtok prestávajú zvoniť zvony ako znak spoluúčasti s utrpením Krista. Ich zvuk sa ozve až na slávnostné Glória na Veľkonočnú vigíliu a namiesto nich sa používajú rapkáče.

Po skončení svätej omše si pripomíname Pána Ježiša, ako v Getsemanskej záhrade bdie v modlitbe. Apoštoli od únavy zaspali a Ježiš zostáva celkom sám, opustený. Túto udalosť symbolizuje nielen otvorený prázdny svätostánok, zhasnuté večné svetlo pred ním, ale aj obnažovanie oltárov a odnášanie všetkých predmetov z nich. Obnažené oltáre symbolizujú opustenosť Krista v Getsemanskej záhrade.

Veľký piatok

Trojdnie pokračuje Veľkým piatkom - dňom utrpenia, ukrižovania a smrti Ježiša Krista. V rímskokatolíckych chrámoch sa v tento deň neslúži svätá omša, oltáre sú bez plachiet. Je to deň osobitne zasvätený spomienke

Ježišovho utrpenia a smrti na kríži. Je to deň pôstu a jediný deň roka, keď sa neslávi Eucharistická obeta. Namiesto nej sa koná liturgia umučenia Pána, ktorá pozostáva z bohoslužby slova, slávnostnej modlitby veriacich, z poklony Svätému krížu a svätého prijímania. Ježišovu smrť nám pripomína aj liturgická farba - farba krvi. V tento deň sa čítajú alebo spievajú pašie.

Biela sobota

Obrady Veľkej noci sa konajú po západe slnka v rámci tzv. Veľkonočnej vigílie. Podľa pradávnej tradície je táto noc očakávaním Pána, noc bdenia, zasvätená Pánovi (Ex 12, 42). Oslava Kristovho zmŕtvychvstania začína Veľkonočnou vigíliou, to znamená v sobotu večer. Pápež sv. Ján Pavol II. nariadil, aby sa obrady začínali až po zotmení, teda nie hneď po západe slnka, keď sa začínala aj židovská Pascha-sviatky Židov konané na pamiatku poslednej večere v egyptskom zajatí, keď anjel smrti prešiel okolo príbytkov Izraelitov a neuškodil im, lebo mali veraje dverí pomazané krvou obetného baránka, (Ex 12,1-51). Katolícka cirkev slávi vigíliu ako radostnú slávnosť vzkriesenia, znovu sa rozozvučia zvony, ktoré od štvrtka večera mlčali.

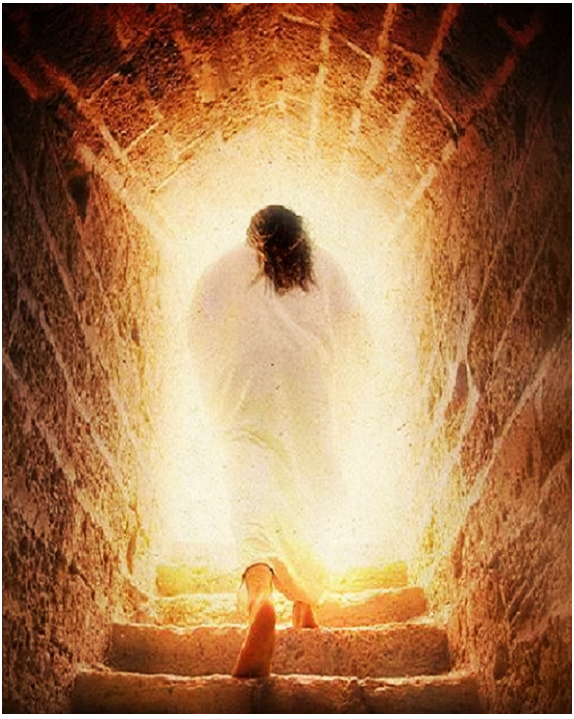

Veľkonočná nedeľa

V tento deň si katolíci pripomínajú slávne zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Zmŕtvychvstanie – najväčší Kristov zázrak a základná pravda kresťanskej viery. Je to víťazné zavŕšenie Kristovho vykupiteľského diela. Jeho duša sa opäť spojila s osláveným telom, na ktorom síce ostali rany ukrižovania, ale ináč nepodliehalo obmedzeniam času a priestoru.

Po Veľkej noci nasleduje osemdňová oktáva Kristovho zmŕtvychvstania, ktorá pozostáva z týždňa bezprostredne po Veľkej noci a končí sa Nedeľou Božieho milosrdenstva. V minulosti sa nazývala Biela nedeľa, keďže v roku 389 cisár Theozodius Veľký vyhlásil celotýždenné svätenie veľkonočných sviatkov, aby novokrstenci, ktorí počas tejto oktávy nosili svoje biele krstné rúcho, mohli dostávať ďalšie ponaučenie z kresťanskej náuky. V túto Bielu nedeľu si novokrstenci odložili svoje krstné rúcha.

Veľkonočné obdobie je zavŕšené slávnosťou Zoslania Ducha Svätého. Celé toto obdobie si svätá Cirkev má zvlášť pripomínať fakt, že Ježiš premohol smrť. Celé toto obdobie zaznieva slávnostné Aleluja.

Peter Kalis

Prechádzky Kapitulskou ulicou 1.

V predminulom čísle sme si obšírnejšie predstavili dejiny spišského seminára. Nebolo to náhodou, veď dvestoročná história si už zaslúži väčšiu pozornosť. No tí, ktorí navštívili náš seminár si zaiste všimli, že seminár je súčasťou kedysi veľmi živého cirkevného mestečka – Spišskej Kapituly. Mestečka s veľmi bohatou históriou, siahajúcou až do 13. storočia a veľmi cennými historickými stavbami. Výnimočnosť tohto miesta potvrdzuje aj to, že Spišská Kapitula je od roku 1950 vyhlásená za mestskú pamiatkovú rezerváciu a od roku 1993 je zapísaná spolu so Spišským hradom, Kostolom Svätého Ducha v Žehre a námestiami v Spišskom Podhradí do svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Zachovalosť a čaro tohto miesta taktiež oceňujú filmári. Nakrúcali sa tu niektoré scénky slovenského filmu Adam Šangala (1972) a najnovšieho vydania filmu Jánošík - Pravdivá história (2009).

Každý návštevník Spišskej Kapituly dnes môže s informačným sprievodcom obdivovať katedrálu, hodinovú vežu či malé námestie pred seminárom. Avšak drvivá väčšina historických budov – kanónií, tvoriacich hlavnú kapitulskú uličku, ostáva akosi nepovšimnutá.

Na stránkach nášho časopisu vám chceme postupne aspoň v krátkosti predstavovať jednotlivé kanónie - domy kapitulných kanonikov, ktoré stoja ako nemí svedkovia histórie a ruchu tohto kedysi rušného cirkevného mestečka. Zameriame sa najmä na architektonické opisy, rôzne zaujímavosti, osobnosti či iné zvláštnosti.

Ak prechádzame cez Spišskú Kapitulu spodnou bránou smerom od Spišského Podhradia naskytne sa nám nádherný výhľad na hlavnú uličku s priľahlými kanóniami a katedrálou sv. Martina v pozadí. Ak sa na chvíľu zastavíme, pozornosti nám istotne neunikne masívna pochmúrna a zanedbaná budova s popisným

kanónia č.2 v roku 1980

číslom 2, s preskleným arkierom (ide o druh previsnutej nosnej konštrukcie balkóna, ktorý vystupuje v priečelí budovy) a veľkými oknami. Je jednou z najväčších, najstarších a najkrajších kanónií Spišskej Kapituly.

Jej počiatky možno datovať už do 14.storočia. Je to trojtraktová budova palácového charakteru s pôdorysom typu L a ústredným vestibulom. Pôvodne bola postavená v gotickom štýle, neskôr však niekoľkokrát prestavaná. Prvá väčšia prestavba prebehla v renesančnom slohu za kanonika Martina Solčányho, kedy bolo pristavané prvé podlažie. O tejto renesančnej nadstavbe svedčí aj chronogram s motívom slnka a rohmi hojnosti umiestnený na budove a prestavbu datuje na rok 1657. Neskôr prebehla úprava v 18. storočí v slohu barokovom. Generálna oprava prebehla v rokoch 1910-1915. Fasáda bola naposledy obnovovaná v druhej tretine 20.storočia. Po roku 1990 bola čiastočne reštaurovaná a zakonzervovaná.

Pri dôkladnejšej obhliadke si môžme všimnúť znaky jednotlivých slohov. Celé prízemie je pôvodne gotické. Na čelnej strane nad vchodovými dverami môžeme vidieť sčasti odkrytý a zachovalý gotický oblúk. Na múroch sú zreteľné vchodové renesančné portály a barokový portál vstupnej brány. V ľavej hornej časti priečelia sú sčasti zachovalé a viditeľné stredoveké ornamentálne maľby a omietky. Hoci je kanónia zvnútra takmer prázdna, možno v nej nájsť oveľa

kanónia č.2 v roku 1976

zreteľnejšie architektonické prvky jednotlivých slohov. Spodné časti budovy obrátenej do ulice sú zaklenuté valenou klenbou, gotickými a neskorogotickými portálmi. V ostatných častiach sa nachádzajú krížové klenby a valené klenby s lunetami. Čiastočne sú tiež zachované klenby renesančné a na poschodí profilované trámové renesančné stropy a renesančný arkier. V interiéri sú tiež zachované renesančné kované dvere a barokové sklenené výplne dverí. Na poschodí sa v jednej miestnosti nachádzajú neskorobarokové nástenné maľby s motívmi prírody. Snáď najväčšou zaujímavosťou pre bežného človeka sú pomerne neporušené kuchynské pece. Pri pohľade na ne si môžme veľmi živo predstaviť ako asi vyzerali starodávne kuchyne kanonikov. Pozornosť si zaslúžia tiež veľké, pôvodne gotické pivničné priestory, voľakedy slúžiace na uskladnenie zemiakov či vína.

Od renesančnej prestavby za čias Martina Solčányho sa v tejto kanónii vystriedali nasledovní kanonici: Martin Görgey, Ján Feja, Juraj Vyda, Ján Andujár, Ján Kolbay, Jozef Machay a Ladislav Popovič. Posledným významným obyvateľom tejto kanónie bol spišský pomocný biskup a katedrálny veľprepošt Martin Kheberich. Bol to posledný biskup šľachtického pôvodu. Zomrel v roku 1951 a pochovaný je v jednej z krýpt Katedrály sv. Martina. Po jeho smrti bola kanónia ešte niekoľko rokov obývaná. Do polovice 70. rokov slúžila pre nedostatok bytov ako dočasné bývanie pre učiteľov a ľudí z Podhradia. Odvtedy až do dnešných dní je opustená. Ľahostajnosť minulého politické režimu spôsobila, že sa takmer vôbec nezachoval interiér tejto

biskup Martin Kheberich

kanónie a po páde režimu zostala v dezolátnom stave. Vymaľovanie fasády sa uskutočnilo krátko pred návštevou pápeža sv. Jána Pavla II. Neskôr sa pre jej mohutnosť a umeleckosť uvažovalo ako o vhodnom mieste pre zriadenie diecézneho múzea v jej priestoroch. Kvôli nedostatku financií na komplexnú rekonštrukciu sa napokon od tohto úmyslu upustilo. No napriek tomu tvorí tento objekt spolu s priľahlými hospodárskymi budovami veľmi pekný komplex a približuje návštevníkovi históriu a život na Spišskej Kapitule. Práve pri tejto kanónii sa natáčali niektoré exteriérové zábery z filmu Jánošík- pravdivá história.

Miroslav Mudrík

Náš Boh je úžasný

Je obyčajný deň, štvrtok. Som v škole a počúvam prednášky zo Starého zákona. Zrazu ma zaujme veta, ktorú povie profesor: „Človek vo vzťahu k Bohu vie, na čom je. Nie ako pri pohanských bohoch, ktorí sú nevyspytateľní...“ Zamyslím sa a opakujem si znova túto vetu v hlave. Človek vie, na čom je vo vzťahu s Bohom. Čo to znamená?

Predstavte si, že s niekým uzavriete zmluvu. Podmienky sú jasné a nedajú sa nijako obísť ani oklamať. Nemožno nič vymeniť. Zaväzuje vás aj človeka, s ktorým túto zmluvu uzatvárate. Ak by náhodou došlo k zrade, oklamaniu, alebo podobnému činu, ktorý by túto zmluvu narušil, nič sa na jej platnosti nemení.

Presne toto sa stalo medzi nami a Bohom. Boh uzavrel zmluvu s človekom. Adamom, Noemom, Abrahámom, Mojžišom... Abrahámovi povedal, že má odisť zo svojej krajiny do krajiny, ktorú mu ukáže a urobí z neho veľký národ, ktorý bude požehnaný po všetky pokolenia zeme. (*Gn* 12, 1-3) Zmluva s Mojžišom a s Izraelitmi a mnoho ďalších zmlúv uzavrel Boh s človekom. Boh v nich preukazuje svoje požehnanie, milosť, milosrdenstvo človeku a pozýva ho do vzťahu s ním. Ja budem tvojím Bohom a ty budeš mojím ľudom.

Najväčšiu zmluvu uzavrel Boh s nami skrze svojho Syna Ježiša Krista. Ježiš prišiel, aby nás zmieril s Bohom. Vzal na seba naše hriechy a zaplatil dlh, ktorý sme boli dlžní. Otvoril nám brány neba a všetkých nás pozýva do spoločenstva s ním. Chce, aby sme žili svoj život v hojnosti, radosti, pokoji, “*svoj pokoj vám dávam*” (*Jn* 14, 27). Túži po mne, po tebe, po každom jednom z nás a chce, aby sme s ním boli naveky v nebesiach, ktoré sú naším domovom. Toto je to, čo zaznieva v mojich ušiach, keď profesor hovorí, že vieme, na čom sme vo vzťahu s Bohom. Je to o tom, že sme milovaní, stvorení z lásky, aby sme žili s Láskou tu na zemi a potom aj v nebi. Nie je to úžasné?

Nebeský Otec nám skrze Ježiša zjavil a povedal všetko. Nič nám nezatajil. Zjavil nám plnú pravdu vo vzťahu medzi nami a ním, a nič sa na tom nemení. Ježišove slová sa nepominú. Keď povedal, že nás miluje, tak nás miluje. Keď povedal, že nám ide pripraviť miesto, tak ho pripravuje. Keď povedal, že hriech je urážkou Boha, tak je. Keď povedal, že nik nepríde k Otcovi iba cez Neho, tak iba cez Neho...

A koľkokrát sa stane, že my túto zmluvu porušíme. Už prvý človek Adam túto zmluvu porušil a vieme dobre z Biblie, koľkokrát človek porušil túto zmluvu so svojím Bohom. Koľkokrát sa stalo aj nám, že sme zmluvu s Bohom porušili. Je to stále, keď páchame hriech, ktorý nás zabíja. Stále, keď sa odvrátime od Boha nášho stvoriteľa.

Chcem ti povedať, že Boh s nami zmluvu nezrušil a nikdy nezruší. To my si často myslíme, že Boh sa na nás hnevá, počíta naše hriechy, a zrušil to, čo nám prisľúbil. Ale On je VERNÝ Boh. A keď sme my neverní, On ostáva verný, pretože seba samého zaprieť nemôže (*2 Tim* 2, 13). Nie je to úžasné?

Chcem ťa povzbudiť drahý brat a drahá sestra, aby si sa zamyslel nad tým, aký Úžasný je náš Boh. V tejto chvíli sa zastav a povedz si.

Bože, Ty ma nekonečne miluješ. Počítaš so mnou a veríš mi. Tvoj Syn zaplatil môj dlh, ktorý som ti bol dlžný a zmieril ma s tebou. Urobil ma slobodným. Skrze Ježiša si mi daroval všetko. Daroval si mi večný život s tebou, aby som bol naveky s Bohom, ktorý ma miluje a ktorého sa učím na tejto zemi poznávať a milovať. Dal si mi Ducha Svätého, ktorý ma vedie a ktorý je mojou posilou. Už tu na zemi môžem byť spojený s tebou skrze Eucharistiu. Keď ju prijímam, Ty si vo mne a ja v tebe. A daroval si mi možnosť patriť do Cirkvi, ktorá je tvojou nevestou. V Cirkvi som doma, ona ma chráni, posilňuje, oživuje, podopiera, očisťuje, robí radostným... Ďakujem ti Bože, za to, že si taký Úžasný Boh. Že pamätáš na mňa a že ma jednoducho miluješ takého, aký som. Chcem pracovať na sebe, pripodobniť sa Ježišovi a žiť život v plnosti s Tebou.

Drahá sestra, drahý brat. Boh nás má rád. Nebojme sa vydať na cestu k nemu. On nás už na nej čaká. Ak s ním začneme žiť, nikdy to neoľutujeme. Nič nás nemôže odlúčiť od Jeho lásky k nám. Ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi (*Rim* 8, 39).

No nie je ten Náš Boh Úžasný?!

Adam Konkoľ

Proces blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka pokračuje...

Milí čitatelia Brázdy! Som veľmi rád, že prostredníctvom seminárskeho časopisu sa Vám môžem prihovoriť a informovať Vás o Procese blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka v období, keď si pripomíname 95 rokov od jeho biskupskej vysviacky a od prevzatia úradu ako spišského diecézneho biskupa. V tomto roku si tiež pripomíname 20 rokov od začiatku procesu blahorečenia (1). O blahorečení biskupa Jána Vojtaššáka sa začalo veľmi intenzívne hovoriť už po jeho smrti, najmä medzi Slovákmi žijúcimi v Amerike (2).

Keď hovoríme o procese blahorečenia, rozlišujeme 2 fázy: **diecéznu a rímsku.** V našej Spišskej diecéze sa diecézna fáza procesu rozbehla 12.12.1996 a bola ukončená 31.10.2001 záverečným slávnostným zasadnutím. Na žiadosť Kongregácie pre kauzy svätých bola v roku 2002 obnovená doplňujúca diecézna fáza procesu blahorečenia, pretože pred vyhlásením, že boli zachované všetky normy stanovené

Kongregáciou, samotná kongregácia zistila zásadné nedostatky v kauze. Spomínaná doplňujúca diecézna fáza bola ukončená 11. novembra 2002. A od roku 2002 pokračuje Rímska fáza procesu blahorečenia.

V súčasnosti Kauza blahorečenia Božieho Sluhu biskupa Jána Vojtaššáka prebieha na úrovni Kongregácie na rímskej fáze už 14 rokov. A v spomínanej kauze sa aj naďalej pokračuje (3). Možno niekomu z čitateľov príde na um otázka: koľko ešte bude trvať proces blahorečenia? Koľko sa budeme ešte modliť za blahorečenie otca biskupa? Na spomínanú otázku je veľmi ťažké dať odpoveď. Keď sa pozerám na rôzne kauzy, tak je to rôzne, niektoré trvali 5 rokov, iné 10, 15, 50 rokov a zas iné dokonca 100, ako ja 200 rokov. Nech proces blahorečenia trvá akokoľvek dlho, dôležité je, aby sme v modlitbách stále s dôverou pokračovali. V každom procese, rovnako aj v procese blahorečenia, je dôležité, aby sa dokázala pravda: o živote, postojoch a osobnej svätosti daného kandidáta na blahorečenie, či už sa na Božieho sluhu pozeráme ako na vyznávača, alebo ako na mučeníka.

V súčasnosti, v septembri minulého roka, bola diecéznym biskupom Mons. Štefanom Sečkom menovaná Komisia historikov, ktorá v spolupráci s postulátorom spracováva rôzne archívne materiály a svedectvá ohľadom života Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka. V spomínanej kauze sú otvorené viaceré otázky, ktoré si z našej strany vyžadujú poskytnúť pravdivú odpoveď (4). Dôležitou úlohou postulátora, okrem toho, že pred Kongregáciou zastupuje autora kauzy - diecézneho biskupa, je aj to, že v ktoromkoľvek momente počas procesu blahorečenia môže predložiť Kongregácii

nové dôkazy, fakty alebo svedectvá, ktoré môžu napomôcť k úspešnému zavŕšeniu procesu blahorečenia. Ak by teda niekto ešte mal, alebo chcel poskytnúť konkrétne svedectvo ohľadom života Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka, alebo ak poznáte ľudí z Vášho okolia, ktorí by boli ochotní takýmto spôsobom prispieť k procesu blahorečenia, môžete s touto vecou kontaktovať postulátora kauzy alebo biskupský úrad v Spišskej Kapitule. Rovnako ak niekomu z Vás, alebo z Vašich známych bola na príhovor biskupa Jána Vojtaššáka udelená konkrétna milosť (napr. uzdravenie) a chceli by ste týmto svedectvom prispieť k procesu blahorečenia, môžete sa obrátiť na postulátora kauzy blahorečenia.

Chcel by som sa Vám poďakovať za doterajšie modlitby za proces blahorečenia biskupa Jána Vojtaššáka a poprosiť Vás o vytrvalosť v týchto modlitbách, jednak za jeho blahorečenie a jednak za všetkých tých, ktorí na kauze jeho blahorečenia pracujú, aby sme s Božou pomocou a aj vďaka vašim modlitbám a obetám dosiahli to, o čo v modlitbe za blahorečenie otca biskupa Jána Vojtaššáka prosíme: ***„Prosíme ťa, večný Bože, osláv svojho služobníka Jána, aby sme si ho uctievali na oltároch celej Cirkvi.“***

(1) Pred vyše 20. rokmi v blahej pamäti svätý Ján Pavol II. počas jeho pastoračnej návštevy na Slovensku na Mariánskej hore v Levoči vyzval v blahej pamäti otca biskupa Františka a celú Spišskú diecézu k otvoreniu procesu blahorečenia biskupa Jána Vojtaššáka. Diecézna fáza procesu blahorečenia sa v našej diecéze rozbehla 12.12.1996.

(2) V modlitbe za blahorečenie biskupa Jána Vojtaššáka zo 14.9.1981 schválenej biskupom Fultonom sa mnohí ľudia roztrúsení po celom svete spájali spoločne v modlitbe za blahorečenie biskupa Jána Vojtaššáka vyslovujúc hlboké a nádherné slová modlitby: *„Otče náš, v nekonečnej láske vyvolil si si svojho verného služobníka Jána Vojtaššáka, aby cez dlhé roky, až do svojej smrti, niesol tŕňovú korunu Tvojho Syna, nášho Pána Ježiša Krista, pre tvoju slávu, k posilneniu svätej Cirkvi a pre dobro slovenského národa...z Vojtaššákovej mučeníckej smrti žije v ukrutnosti týchto časov Tvoj národ pod Tatrami. Prosíme ťa, večný Otče, osláv svojho verného služobníka spišského biskupa Jána Vojtaššáka, dopraj nám, aby sme si ho uctievali na oltároch nielen pod Tatrami, ale v celej svätej Cirkvi, aby z jeho obeti žil naveky vo vernosti tebe náš milovaný národ, zasvätený Sedembolestnej Matke tvojho Syna...“* Nielen v tejto spomínanej modlitbe, ale aj v rôznych dielach je vyjadrené presvedčenie, že biskup Ján Vojtaššák za svoje mučeníctvo bude raz povýšený na oltár. (ŠTEFAN SENČÍK, Svedkovia, Ontario 1983, str. 330-343). V spomínanej knihe sa uvádza: «Všetci, čo s ním boli v posledných rokoch, povedali: „On nepotrebuje naše modlitby, on išiel rovno do neba...bol pravý apoštol, bol to svätec medzi nami, súci na oltár. Keby takého biskupa mali Taliani alebo niektorý iný veľký národ na Západe, veru by sa postarali o jeho blahorečenie a svätorečenie“ » (tamže, str. 343).

(3) Je potrebné povedať, že počas trvania celej kauzy blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka, hlavne v posledných rokoch boli vyslovené ohľadom spomínanej kauzy rôzne zavádzajúce vyjadrenia, ako napr. že spomínaná kauza je pozastavená na 50 rokov, že v spomínanej kauze sa už nič nedá spraviť, že je to celé beznádejné... **Nie je to pravda.** Spomínané tvrdenia viedli u mnohých kňazov a veriacich k zastaveniu modlitieb za blahorečenie otca biskupa Jána a k negatívnemu postoju voči jeho osobe.

V médiách, rôznych filmových dokumentoch, ako aj v článkoch domácich či zahraničných novín je osoba biskupa Jána Vojtaššáka často vystavená jednostranným pohľadom, emotívnym súdom, polopravdivým až nepravdivým tendenčným vyjadreniam a svedectvám hlavne zo strany Židov. Cieľom spomínanej Komisie historikov, ktorá bola ustanovená 28.9.2015 je nájsť a dokázať pravdu a prípadne potvrdiť nevinu biskupa Vojtaššáka voči týmto rôznym obvineniam a výhradám. V súčasnosti Historická komisia, na základe historických faktov a dôkazov nájdených v rôznych archívoch, nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí, spracováva obdobie rokov 1939-1945 .

ICDr. Peter Jurčaga, PhD.

Duchovná obnova

Spišská Kapitula

29.4. - 1.5.2016

**Pre chlapcov stredoškolákov,
ktorí sa chcú
v ROKU MILOSRDENSTVA
viac stíšiť,
prehĺbiť svoj vzťah s Bohom
a zažiť život v Kňazskom seminári.**

Viac info + prihlasovanie:
Facebook: Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka,
alebo na webe: ks.kapitula.sk **do 17.4.2016**

BOHOSLOVCI A PREDSTAVENÍ KŇAZSKÉHO SEMINÁRA BISKUPA JÁNA VOJTAŠŠÁKA VÁS SRDEČNE POZÝVAJÚ NA

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

KDE ?: SPIŠSKÁ KAPITULA

DŇA: 17.4.2016, ZAČIATOK SVÄTÁ OMŠA O 9:00.
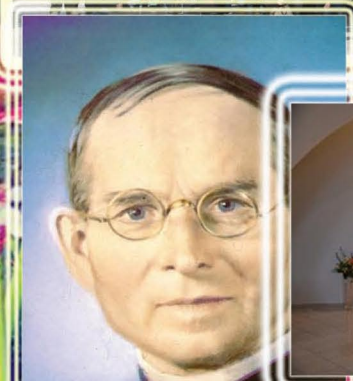
ĎALEJ POKRAČUJE PROGRAM V PRIESTOROCH KŇAZSKÉHO SEMINÁRA